

Lastensuojelun sosiaalityön henkilöstömitoitus 1.1.2022 alkaen

Lastensuojelulain (417/2007) 1.1.2022 voimaan tulevalla 13 b §:n muutoksella lastensuojelun sosiaalityöhön säädetään henkilöstömitoitus. Säännöksen mukaan yhdellä lapsen asioista vastaavalla sosiaalityöntekijällä voi olla enintään 30 lasta asiakkaanaan. Tämä mitoitus tulee kuitenkin voimaan vasta 1.1.2024. Vuosina 2022 ja 2023 yhdellä lapsen asioista vastaavalla sosiaalityöntekijällä voi siirtymäsäännöksen mukaan olla vastuullaan enintään 35 lasta.

Henkilöstömitoituksen tavoitteena on vahvistaa lapsen oikeuksien toteutumista lastensuojelussa sekä turvata lapsi- ja perhekohtaisen lastensuojelun tavoitteiden toteutuminen. Tavoitteen saavuttamiseksi säädetyllä henkilöstömitoituksella vähennetään sosiaalityöntekijän työkuormitusta ja näin parannetaan hänen mahdollisuuksiaan perehtyä lapsen asioihin ja sosiaalityön tekemiseen lapsen etua parhaalla mahdollisella tavalla toteuttaen.

Enimmäisasiakasmäärän rajausta koskee 0–17-vuotiaita lapsi- ja perhekohtaisen lastensuojelun asiakkuudessa olevia lapsia. Lastensuojelulain säännökset lapsen asioista vastaavasta sosiaalityöntekijästä ja tämän eri tehtävistä ja vastuista eivät koske täysi-ikäistyneitä lastensuojelun jälkihuollon asiakkaita.

Jotta henkilöstömitoituksen tavoitteet voidaan saavuttaa, lapsen asioista vastaavalle sosiaalityöntekijälle ei tulisi ohjata muita asiakkaita, jos hänellä on jo laissa säädetty enimmäismäärä 0–17-vuotiaita asiakkaita. Käytännössä esimerkiksi yhdenmukaistettua sosiaalityötä tekevällä sosiaalityöntekijällä tulisi siis olla lastensuojelun lapsiasiakkaita alle laissa säädetyn enimmäismäärän, mikäli hänellä on vastuullaan myös henkilöstömitoituksen piiriin kuulumattomia asiakkaita. Henkilöstömitoitus koskee lastensuojelun sosiaalityötä työn organisointitapaan katsomatta.

Voimaan tuleva henkilöstömitoitus koskee asiakkaiden enimmäismäärää, ja siitä tulee tarvittaessa poiketa alaspäin. Enimmäisasiakasmäärää arvioitaessa tulee ottaa huomioon, että asiakkuudet ovat niiden vaatiman työmäärän suhteen erilaisia ja asiakasmäärä tulee suhteuttaa siihen. Esimerkiksi kansallisessa lastensuojelun laatusuosituksessa todettu suositus 25 asiakkaan enimmäisasiakasmäärästä voi usein olla perusteltu. Enimmäismäärä tulee suhteuttaa lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän työaikaan siten, että osaaikaisesti työskentelevän sosiaalityöntekijän on tosiasiallisesti mahdollista huolehtia hänen vastuullaan olevien lasten asioista lakimuutoksen tavoitteiden mukaisesti.

Kuntien ja tulevien hyvinvointialueiden tulee seurata säännöllisesti sosiaalityöntekijöiden asiakasmäärää muun muassa omavalvonnan keinoin ja sovittaa asiakasmäärä sellaiseksi, että sosiaalityöntekijän on mahdollista huolehtia lapsen edun turvaamisesta, hänen oikeuksiensa toteutumisesta ja laadukkaasta lastensuojelusta.

Sosiaali- ja terveystieteiden valtiokunta edellytti esitystä koskevassa mietinnössään, että lastensuojelun henkilöstömitoituksen vaikutuksia lastensuojelupalvelujen ja muiden sosiaalihuollon palvelujen saatavuuteen ja toteuttamiseen seurataan ja arvioidaan.

Lisätietoja

johtaja Anna Cantell-Forsbom, puh. 02951 63351
neuvotteleva virkamies Tiina Muinonen, puh. 02951 63185 (10.1.2022 alkaen)
neuvotteleva virkamies Susanna Hoikkala, puh. 02951 63482 (10.1.2022 alkaen)

Jakelu

Aluehallintovirastot
Eduskunnan oikeusasiamies
Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunta
Hallinto-oikeudet
Korkein hallinto-oikeus
Kunnat
Kunta- ja hyvinvointialueuetyöntajat KT
Lapsiasiavaltuutettu
Oikeuskanslerinvirasto
Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto Valvira
Sosiaalialan korkeakoulutettujen ammattijärjestö Talentia ry
Sosiaaliamiehet ry
Sosiaaliavustajat (Tukholma ja Pietari)
Sosiaalilautakunnat tai vastaavat toimielimet
SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry
STM / Yhteisöt ja toimintakyky -osasto
Suomen Kuntaliitto
Terveiden ja hyvinvoinnin laitos
Ahvenanmaan maakunnan hallitus